

RHODUM,

SIVE

IN ADVERSIS LÆTITIAM,

Sacratissimò PASCHATOS festo,
ad religiosum devotæ mentis cultum magis
magisque excitandum,

In Auditorum suorum,

*nec non quorumvis Christognosicæ Cultorum gratiam,
tenui stilo ac filo depingit*

M. HENNINGUS WITTE,

ELOQ. & HIST. P. P.

RIGÆ,

è chalcographeo NÖLLERIANO.

Qvum gloriosissimum cœli terræque Prin-
cipis natalem trimestre abhinc solemniter
celebraremus, Moluccas, sacram piæ me-
ditationis navigationem suscipientes, *ἐν*
ἐν πηρόδῳ salutavimus, qvò & illic bonæ
qvicqvam frugis, in animæ lapsu corruptæ medicinam,
decerperemus. Nunc ad aliam maris Asiatici insulam,
Rhodum scilicet, mentis qvadam velificatione divertere
lubet, ut morientis ibidem ac resurgentis Domini sive
imaginem sive vestigium inveniamus. Rhodus, unde
insulæ nomen, totò qvondam orbe clarissima solis erat
civitas, & Archipelagi regina, totque gloriæ radiis coro-
nata passim superbiebat. Portu gaudebat prorsus exi-
mio, in cujus ostio nominatissimus constiterat Colossus,
septem inter mundi relatus miracula. Cuncta in hac
solis statua ad naturæ regulas tam perfectè responde-
bant, ut, sicuti Deucalionæi olim homines ex lapidibus;
ita opus illud, divinò qvodam artificiò, à se ipso
prodisse crederetur. Vivacissima ejus deprehendeba-
tur habitudo, qvâ non solùm in loco consisteret, sed se-
qvoque attolleret. Facies tantâ eminebat venustatis &
gravitatis mixturâ, ut discerni neqvavquam posset; plus-
ne amabilitatis eniteret, qvæ solem decet; an majestatis,
qvæ DEum. Talis tum Rhodius iste apparebat Colos-
sus, ac inde fama semper alios atque alios, ex diffitis lon-

gè regionibus, populos ad stupendum ejus spectaculum evocabat. Evocabat simul immanissimos Saracenos, qui quadraginta adduxerant navigia, velut totidem castella in mari ædificata, & terrestres copias penè infinitas, ut totam sibi subjicerent insulam, aut funditus destruerent. Sexaginta protinus millia, vilissimum vulgus, armati sub terram se, tanquam diaboli in infernum, penetrant, mox, per occultas fossas, & ignem & furias ipsas, magna cum murorum parte, in aërem difflaturi. At nunquam Rhodus magis secura ac validius clausa fuit, quàm tot & tam vastis aperta ruinis. Successerant quippe, in murorum vicem, fortissimi ordinis Johannæi Equites, in quorum pectoribus crux Domini refulgebat sanctissima, ad eò ut nulla mæniorum pars valentior, quàm quæ prociderat, nullaque impenetrabilior esset, quàm quæ sic hosti patuerat. Quid? quod quatuor durissimæ impressiones, quibus unò Solimannus tempore, diversis in locis, totâ virium suarum potentiâ, urbem arietavit, quatuor extiterint mallea, ad barbararum gentiû perniciem comparata. Unò duntaxat assultu, viginti millia trucidati impias in orco deposuere animas, corpora verò pontus hausit, quorum largiter bibit sanguinem, latè peringens spatium tabò purpuratus sædissimò. Ita toties, murorum suorum stagibus, victricia hinc inde signa generosissimi prodixerant Equites, & quas ante passî erant, ciades in portas mutârant triumphales,

fales, quæ hoc fortè adscribibilemma poterat: **IN AD-
VERSIS LÆTITIA.** Verùm enim verò ubi nullus in-
cursionum atqve pugnarum aderat finis, ipsæ tandem
victoriæ victores consumebat suos. Quemadmodum
enim non hominibus solùm, sed metallis pariter, certa
annorum mensura præfixa, moriendiqve lex vel ideò
imposita est, quod vivere videantur; sic incomparabilis
iste Colossus, qui immortalitate multò censebatur dig-
nissimus, nequidem annò ætatis suæ sextò & quinqva-
gesimò defunctus interiit. Ad hujus autem urbis la-
mentabilem exitum plus unius demum interni valebat
proditoris perfidia, quàm trecentorum Turcarum mil-
lium foris pugnantium violentia. Ex hisce, quæ de
Rhodiis retulimus, stupendoque eorundem Colosso,
non nihil fortassis reperietur, quod præsentì aliquatenus
accommodari poterit tempori. Vanum profectò at-
que futile fuit, quicquid vel artis, vel concinñitatis, in effi-
cta solis statua, tantopere prædicabant. Majora utiqve &
longè occurrunt eminentiora, quæ in ipso Sole increato,
Redemptore nostro, pius credentium cætus submissè
admiratur, indubitata fide suscipit, & religiosò admo-
dum cultu prosequitur. Æterna namque hæc ab æterno
processit Patre imago, clarum de Lumine sparsit Lumen,
ac inmensa mundi mænia orbesque cœli per amplos pro-
duxit. Ad infinitam ejus bonitatem melior hominum
pars penitissimè stupuit, cum se intuendum polo demit-

teret saluberrimè, Solque cœlestis in terra, subtractis ta-
men majestatis suæ radiis, discurreret. Tenebræ, quis
crederet? Lucem extingvere, ac vernæ Dominum op-
primere haud verebantur. Imo, qui invictus, vinceba-
tur, qui infinitus, constringebatur, qui omnipotens, ab
infirmis tenebatur. Recutiti furore immensis supera-
bant parasangis Musulmannos, ac perniciosos DEo pa-
rabant cuniculos, inferos quoscunque ad fœderis convo-
cando societatem, quò solidissimum hunc Colossum,
Solis effectorem potentissimum, vitali suo privarent
splendore, ac tandem obscuratum in aère suspenderent.
Non quidem tum fortissimi Johannæi ordinis deerant
Eqvites, sacratissimi fulgentibus alis ministri, è quorum
cohorte unus cum morte luctanti Domino in solamen
apparuit. Verùm noluit Heros divinitate plenissimus,
ὁ θεὸς ἄρρωστος, hōc stipatus incedere servitiō, utpote qui fa-
cillimè duodecim advocare sibi in satellitium legiones
potuisset. Uni proinde eidemque soli pugnam placuit
aggredi acerrimam, acutissimos sustinere dolores, im-
manissima tolerare verbera, ac spontè hostium cedere
procacitati turpissimæ. Ethinc est, quod uranius iste
Colossus, qui omnia omnium seculorum superabat mi-
racula, ante quartum & trigésimum ætatis suæ annum,
in crucem sublatus, indeque sub terram reconditus fue-
rit. Sicut autem Ottomannica bestia hamatis corripere
ac destruere ungvibus Rhodum minimè valuisset, nisi
quis-

quisquam ex ejus incolis, nefandâ ad hostes proditione transisset, atque sic extremam inexpugnabili fortalio perniciem procurâset: Similiter Judas, ex addidissimo Christi sodalio in proditorem scelestè formatus, transversâ effecit mente, ut levi admodum ac pudendô pretiô, ditissimus omnium idemque supremus Monarcha illis traderetur, qui perfectissimum destruere opus, Deumque à seculis benedictum necare intendebant. Nihilominus tandem prosperrimè heic cedebant omnia, & acerbissimos lugentium ejulatus gratissima excipiebant epinicia. Impossibile quippe fuit, ut vitæ necisque Dominus in obscuro detineretur dormitorio; sed tertiâ mox die clarissimè surrexit, horrendas hostium circumjacentium umbras ocysimè dissipans. Quâ enim ratione æternæ virtutis Colossus ab inimica destrui manu poterat? Num Sol iste infinitô fulgore suô hoc illustrare universum desieret? Accedite modò pavidî Christianæ pietatis milites, ac surgenti è mortuis Domino lætanter accinite. Nunc non clypeis duntaxat, sed animis, in perpetuam luciantis aliquandiu, & per tot difficultates felicissimè eluctantis, Ducis vestri memoriam, hæc infigite verba: **IN ADVERSIS LÆTITIA.** Adspicite rutilantissimum Redemptoris vestri corpus, quod mortis eheu! caligine vidistis obscuratum: adspicite immortale, quod paulò ante mortuum deplorastis: adspicite impassibile, quod sævos subire cruciatus conspexistis: adspicite mirâ agili-

tate decoratum, quod maledicto crucis ligno vidistis alligatum. Sic nempe decebat, ut sanctum Domini corruptionem non sentiret, novoque huic Simsoni renascerentur capilli. Quin audacter id asserere licebit, quod Sion, arx Altissimi, nunquam magis extiterit invincibilis, quam postquam tota Erebi rabies cum perfido erumperet Apella, atque locum hunc omnium pulcherrimum evertere conaretur. At dextra DEI exaltata Solis erexit Colossum, CHRISTUM è mortuis ad vitæ lumen suscitavit, hostesque constanter improbos tartareis sepelivit tenebris. Quid proin trepidatis Numini in solidum dicata pectora? Ecce tam largiter ploratis? Quem amissum queruli quæritis? Transitio tempus pavoris ac timoris, nox atra divinæ recessit indignationis, lumen salutaris gratiæ tellurem passim illustrat, ac suos mirè exhilarat incolas. Satis jam lacrumarum fusum, satis passionum exantlatum, satis ludibriorum auditum est. Vere nunc redeunte svavissimò, ac superatâ diræ hiemis inclementiâ, cuncta rursus vigere, ridere & vivere incipiunt. Ô lucem toti mundo auspiciatissimam! Ô lætissimam tristissimæ afflictionis catastrophem! Dominus gloriosissimè re-dux planctum in risum, iram in favorem, bellum in pacem, mortem in vitam, ac infernum in cælum convertit. Hoc firmiter credamus, Paschali nostro Colosso omnem omninò honorem ex debito deferentes. Dabam Rigæ, d. XXX. Mart. A. O. R. cio ioc xxix.